

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-05-07

Vår referens

Jonas Törnebladh
Utredningssekreterare
jonas.tornebladh@malmo.se

Remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Skolor mot brott (SOU 2024:17) STK-2024-556 GRF-2024-8843

Sammanfattning

Ärendet är det andra förslaget från regeringens särskilda skolsäkerhetsutredare. Grundskoleförvaltningen ser överlag positivt på att fokus läggs på att ytterligare förbättra utbildnings- och arbetsmiljön i våra skolor, men har några förslag och perspektiv som kan bidra till utveckling av förslaget. Bland annat att skolans huvuduppgift med undervisning i högre grad betonas och att förebyggande strukturer som redan finns såsom samarbete med andra myndigheter görs tydligare och kan utvecklas utifrån skolenhetens behov.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner förvaltningens förslag på yttrande och skickar den till kommunstyrelsen.
2. Grundskolenämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Beslutsunderlag

- Delbetänkande Skolor mot brott (SOU 2024:17)
- G-Tjänsteskrivelse GrN 240527 Remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Skolor mot brott
- Kopia av Förslag till yttrande GRN 240527 Remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Skolor mot brott

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2024-05-17

Grundskolenämnden 2024-05-27

Beslutet skickas till

Registrera.stk@malmo.se

Ärendet

Bakgrund

Regeringen tillsatte 2022 en särskild utredare som skulle utreda och lämna förslag på åtgärder för att barn, elever, lärare, rektorer och annan personal ska ha en säker och trygg utbildnings- och arbetsmiljö. Utredningen har hitintills presenterat ”Samhället mot skolattacker”, som grundskolenämnden besvarade utifrån ett remissförfarande från stadskontoret. Detta ärende är det andra förslaget från den särskilda utredaren och berör skolväsendets roll i det brottsförebyggande arbetet och hur säkerheten i skolan kan öka.

Innehåll

Utredningen är till stora delar deskriptiv genom att gå genom området utifrån olika aspekter. Utredningen ger efter detta förslag på att skolan

- får en skyldighet att arbeta brottsförebyggande genom en kartläggning för att se brottsmönster och därefter vidtaga åtgärder mot orsaker till och förutsättningar för problemen.
- ska ha en beredskap att kunna hantera allvarliga våldssituationer genom att tydliggöra huvudmannens ansvar.
- vidtager åtgärder för att obehöriga inte ska ges fritt tillträde till skolområdet då verksamhet pågår genom att tydliggöra huvudmannens ansvar.
- ges möjlighet under vissa förutsättningar att undersöka väskor och andra föremål för att förhindra att oönskade föremål förs in i skolan.
- får en skyldighet (med vissa undantag, bland annat ålder) att polisanmäla när elever kan misstänkas för brott i samband med skolans verksamhet.
- får ändrade läroplaner där ett förtydligande ska göras för att förmedla och förankra respekt för de lagar och andra regler som gäller i samhället.

Ovan föreslås att träda i kraft 1 juli 2025, förutom det brottsförebyggande uppdraget som föreslås tillämpas från och med 1 januari 2026

Bedömning

Övergripande är det positivt med ett fokus för att ytterligare förbättra arbetsmiljön och på så sätt lärmiljön inom skolverksamheten. Att ge fler redskap för att främja och att

förebygga i stället för att reaktivt behandla händelser ser grundskoleförvaltningen kunna utvecklas i utredningen förslagsområden. Även att det finns krav på uppföljning av vidtagna åtgärders effekter.

Det finns även aspekter under respektive förslagsområde som grundskoleförvaltningen anser ytterligare kan beaktas som redovisas nedan:

En reglering av det brottsförebyggande arbetet i skolan

Grundskoleförvaltningen vill betona det uppdrag som redan finns för skolans verksamhet med att arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta uppdrag tillsammans med en samverkansstruktur med berörda såsom den lokala polisen, socialtjänst och civilsamhället kan i stället göras tydligare där skolan skulle kunna stödjas med ändamålsenliga metoder utifrån den problembild som skolan och i vissa fall det omkringliggande samhället definierar. Att lägga till ytterligare administrativa moment som beskrivs i ärendet måste ännu mer noggrant vägas utifrån skolans pedagogiska huvuduppdrag. Dessutom vill grundskoleförvaltningen att det anläggs perspektiv på vilken nivå ett problem kan lösas; skolnivå, gruppnivå eller individnivå. Att exempelvis beskriva ett problem på skolnivå där egentligen insatser måste göras på individ- eller gruppnivå skapar en trubbighet som ska undvikas. Att stödja skolenheten hur denna bedömning ska göras vore en bra utveckling.

Beredskap för allvarliga våldssituationer

Grundskoleförvaltningen anser att utredningens koppling till nya bestämmelser i skollagen om att ha beredskap för allvarliga våldssituationer ännu tydligare bör sättas i perspektiv utifrån de bestämmelser som redan finns inom arbetsmiljö och tillsyn av elever. Detta är exempelvis utgångspunkten inom grundskoleförvaltningens verksamhet. Även att det anläggs ett perspektiv där våldssituationer som inte är allvarliga kan hanteras utifrån att dessa inte ska eskalera. Grundskoleförvaltningen ser också att området breddas för att kunna inkludera andra säkerhetssituationer utifrån den riskbedömning som görs inom verksamheten.

Tillträde till verksamhetens område

Grundskoleförvaltningen ser att föreslagen skrivelse bra och att den överensstämmer med hur förvaltningens verksamhet redan arbetar.

En möjlighet att undersöka väskor och andra föremål

Grundskoleförvaltningen anser att det är viktigt att ett stödmaterial utgår från ett opartiskt och icke-diskriminerande perspektiv när kroppsvisitation beslutas exempelvis

vid stickprovskontroller. Även betonas tidigare aspekt att skolans huvuduppdrag är att bedriva undervisning bör inkluderas även under detta område.

En skyldighet att anmäla till polisen

Då flertalet elever inom grundskolans verksamhet inte är straffmyndiga ser förvaltningen att det stödmaterial som ska utarbetas blir konkret så att få eller helst inga tveksamheter kan föreligga om handlingsalternativ. Ett ställningstagande om vad som händer om det av någon orsak missas eller underlåts att göra en polisanmälan bör också tillfogas. Grundskoleförvaltningens verksamhet har ett utgångsmaterial på området som samverkats med kommunpolisen.

En ändring av läroplanerna

Grundskoleförvaltningen ser föreslagen komplettering som bra men vill här ändå betona vikten av det värdegrundsuppdrag som finns för skolan. Elevhälsans uppdrag att underlätta i lärandet har också en viktig funktion. Att lägga ännu mer resurser på dessa uppdrag utifrån att stödja med ändamålsenliga metoder får vägas i effekt mot att ändra i läroplanen utifrån beskrivning i ärendet

Barnrättsperspektivet

Utredningen kan utveckla konsekvenserna på hur förslagen påverkar skolans grunduppdrag att erbjuda utbildning och betydelse som skyddsfaktor mot kriminalitet. Även hur en skolas arbete på området i enlighet med nya bestämmelser löpande kan förses med analys av barnets rättigheter i skolan.

Ansvariga

Gustav Svensson Enhetschef

Nedim Buric Ekonomichef

Peter Lindberg Förvaltningschef